

Huvudman

Kungsbacka kommun
info@kungsbacka.se

Beslut

Datum 2025-12-19

Dnr SI 2025:4802

Sida 1 (6)

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 i grundskolans lovskola placerad vid Aranäsgymnasiet i Kungsbacka kommun, nu fråga om uppföljning av beslut den 6 oktober 2025.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av lovskolan i grundskolan i Kungsbacka kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 (hädanefter kallad lovskolan). Lovskolan var en central lovskola som tog emot elever från samtliga av kommunens grundskolor med årskurs 7-9. Lovskolan bedrevs i Aranäsgymnasiets lokaler. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande provning, betygssättning, betygskatalog och slutbetyg.

Skolinspektionen har den 6 oktober 2025 beslutat att förelägga Kungsbacka kommun att senast den 16 januari 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande organisering av lovskola, provningens genomförande samt betygskatalogen.

Kungsbacka kommun har den 1 december 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt en komplettering den 4 december 2025. En kompletterande intervju med representant för huvudmannen, tillika rektor för lovskolan under 2025, har genomförts den 11 december 2025. Av denna intervju framkommer att den redovisning som skickats in är huvudmannens slutgiltiga redovisning.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Kungsbacka kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Organisering av lovskola

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 6 oktober 2025 förelagt huvudmannen att bestämma vid vilken skolenhet som lovskolan anordnas. I grundbeslutet framkommer att lovskolan inte tillhörde en specifik skolenhet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 december 2025 samt kompletterande svar framgår att huvudmannen inrättar en rutin där det senast den 30 mars varje år beslutas på vilken av huvudmannens skolenheter som lovskolan efter årskurs 9 ska förläggas. Den skriftliga rutinen för hur beslut ska gå till håller på att tas fram. Vidare framkommer att det finns ett antal grundskoleenheter som kan vara aktuella. Inför beslut om på vilken skolenhet som lovskolan ska förläggas kommer resonemang föras med berörda rektorer. Rektorn för lovskolan blir den som är rektor på aktuell skolenhet.

Rättslig reglering

Huvudmannen bestämmer vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. (10 kap. 23 e § skollagen [2010:800])

Av förarbetena framgår att huvudmän måste få de praktiska förutsättningarna som krävs för att anordna lovskola. Det kan exempelvis vara nödvändigt för en huvudman att samla lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, för att på så sätt få en rimlig utformning av undervisningsgrupperna och även få tillgång till behöriga lärare. Regeringen delar utredningens bedömning att bestämmelsen om att en elev enligt huvudregeln ska placeras på en kommuns skolenhet utifrån vårdnadshavarens önskemål, inte bör utgöra ett hinder mot att en kommun samlar lovskolans elever vid någon eller några av kommunens skolenheter. (Prop. 2016/17:156, s. 36.)

I förarbetena framgår att bestämmelsen i 10 kap. 23 e § skollagen reglerar huvudmannens rätt att avgöra vid vilken eller vilka skolenheter som lovskolan ska anordnas. Vidare framgår att den ger en huvudman rätt att samla lovskolans elever vid en viss skolenhet och på så sätt se till att undervisningsgrupperna får en lämplig utformning. Det finns således möjlighet för huvudmannen att utforma undervisningsgrupperna utifrån exempelvis vilka behov eleverna har eller vilka ämnen som eleverna behöver undervisning i. Möjligheten att bedriva lovskola vid någon eller

några skolenheter förbättrar även förutsättningarna att rekrytera behöriga lärare. (Prop. 2016/17:156, s. 62.)

Vidare framgår att om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret. (Prop. 2016/17:156, s. 42.)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de redovisade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

Prövning - Bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 6 oktober 2025 förelagt huvudmannen att se till att läraren, när betyg sätts efter prövning, gör en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätter det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Av grundbeslutet framgår att det fanns brister i genomförandet av prövningar i lovskolan då de prövningar som gjorts för elever i ämnena idrott och hälsa, svenska respektive engelska inte omfattat samtliga betygskriterier i respektive kursplan.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 december 2025 samt kompletterande svar framgår att bedömningsmaterial för att garantera att en sammantagen bedömning görs i ämnena svenska och engelska i lovskolan har börjat tas fram. Detta arbete genomförs av behörig ämneslärare som fått detta i uppdrag. I arbetet har de tagit del av material från en annan kommuns underlag för prövning i dessa ämnen. Bedömningsmaterialet kommer att utformas som en skriftlig instruktion om vad som behöver påbörjas innan lovskolan börjar, i starten av lovskolan samt under lovskolan.

För ämnet idrott och hälsa gäller, enligt huvudmannens redovisning och kompletteringar, att simundervisningen ska förläggas under ordinarie läsår i årskurs 9 och att betyg ska sättas av elevens ordinarie lärare vid terminsslut i årskurs 9. I kompletterande intervju med representant för

huvudmannen efter redovisningen framkommer att inga provningar kommer att genomföras i ämnet idrott och hälsa under lovskolan.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå provning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå provning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om provningen. (10 kap. 23 § skollagen)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygskriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna. (Förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg)

I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) beskrivs skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanen innehåller också kursplaner med tillhörande betygskriterier.

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de redovisade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 6 oktober 2025 förelagt huvudmannen att se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Det innebär även att om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå av betygskatalogen.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 december 2025 samt kompletterande svar framgår att nya rutiner utarbetas dels för att elevens tidigare och nya betyg ska synas i betygskatalogen, dels för att rätt lärare ska signera betyg i betygskatalogen. Rutinerna ska tas fram i januari 2026 i samband med att övrigt arbete med planering för lovskola påbörjas. Rektorn på skolenheten där lovskolan enligt beslut förläggs blir ansvarig för att dessa rutiner sedan följs. Huvudmannen uppger också i redovisningen att den digitala resursen ska utvecklas. I kompletterande intervju med representant för huvudmannen framkommer att de redan nu har en lösning så att både elevens nya och tidigare betyg ska framgå på betygskatalogen och att rätt lärare ska signera betyg då de kan föra in ändringar manuellt och uppgifter kan signeras för hand. De vill dock att det ska vara möjligt att göra detta i det digitala systemet och ser därför över en sådan lösning.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. (6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185])

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter prövning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften i stället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter [2011:123] om betygskatalog)

En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygskatalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder samt planerat åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att de redovisade åtgärderna genomförs inför lovskolan i juni 2026.

X Christian Floer

Beslutsfattare
Signerat av: Christian Floer

X Ingrid Jerkeman

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jerkeman

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Madeleine Olofsson medverkat.